

Ulf Hjelmar

**Erfaringer med en koordinatorfunktion i det
kriminalitetsforebyggende arbejde
i Albertslund Kommune**

Erfaringer med en koordinatorfunktion i det kriminalitetsforebyggende arbejde i Albertslund Kommune kan hentes fra hjemmesiden www.kora.dk

© KORA og forfatteren

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA

ISBN: 978-87-7488-790-4

Projekt 10301

November 2013

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling, bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Forord

Albertslund Kommune fokuserer på indsatsen over for tosprogede børn og unge i alderen 10-25 år, der har store problemer med kriminalitet, misbrug, skolegang og familie. Indsatsen har været bygget op omkring en koordinatorfunktion, hvis formål har været at levere en helhedsorienteret, tværsektoriel og sammenhængende kriminalitetsforebyggende indsats over for en afgrænset gruppe af børn og unge.

Som et led i denne indsats har KORA leveret følgeforskning i perioden 2011-2013 for dermed at understøtte processen med de unge og levere dokumentation for, hvordan indsatsen med fordel kunne tilrettelægges. I denne publikation afrapporteres erfaringerne fra projektet, og der fremsættes på den baggrund anbefalinger til det videre arbejde på området.

Publikationens målgruppe er særligt kommunale ledere og fagfolk, som beskæftiger sig med koordination og kriminalpræventivt arbejde.

Ulf Hjelmar
August 2013

Indhold

Sammenfatning	5
1 Indledning	7
2 Koordinationsfunktionen i det kriminalitetsforebyggende arbejde	9
2.1 Koordinationsfunktionens indhold	9
2.2 Forandringsteorien	9
2.3 Målopfyldelse.....	11
3 Udviklingen i kriminaliteten i projektperioden	12
4 De unges syn på koordinationsfunktionen	14
4.1 Karakteristik af de unge	14
4.2 De unges ønsker og behov	16
4.3 Vurdering af den kommunale indsats	16
5 De professionelle syn på koordinationsfunktionen	20
5.1 Det gode sagsforløb.....	20
5.2 Tværsektorielt samarbejde	21
5.3 De væsentlige elementer i en koordinatorfunktion	22
6 Anbefalinger til den fremtidige indsats	25
Litteratur	28
Bilag 1: Forandringsteori.....	30

Sammenfatning

Albertslund Kommune har indgået en partnerskabsaftale med Integrationsministeriet om ungestrategier for perioden 2010-2013. Som en del af partnerskabsaftalen fokuseres på indsatsen over for tosprogede børn og unge i alderen 10-25 år, der har store problemer med kriminalitet, misbrug, skolegang og familie.

Indsatsen har været bygget op omkring en koordinatorfunktion. Formålet med denne funktion har været at skabe en helhedsorienteret, tværsektoriel og sammenhængende kriminalitetsforebyggende indsats over for den "hårde kerne" af tosprogede børn og unge. I koordinatorfunktionen indgår arbejde med at udarbejde handleplaner for de unge med en ansvarsfordeling mellem de relevante instanser, arbejde med at koordinere indsatsen over for de unge m.m.

KORA har i projektperioden leveret følgeforskning til Albertslund Kommune. Formålet med følgeforskningen har været at kvalificere indsatsen over for gruppen af kriminelle og stærkt kriminalitetstruede børn og unge i Albertslund Kommune og levere dokumentation for, hvordan indsatsen med fordel kan fortsætte efter projektperiodens udløb.

KORAs følgeforskning har ledt til følgende overordnede analyseresultater:

- Ungekoordinatoren har opnået kontakt til langt den største del af målgruppen og har fået gennemført en række væsentlige aktiviteter, herunder udarbejdelse af individuelle handlingsplaner for alle 23 børn og unge i målgruppen og etablering af 17 praktikpladser hvilket har ført til otte job. Ungekoordinationsfunktionen har været præget af i høj grad at være en enkeltmandsindsats.
- Udviklingen i kriminaliteten inden for målgruppen har været forholdsvis positiv i forhold til, hvad forventningen til kriminalitetsudviklingen var, før indsatsen blev iværksat i 2010. Der har dog været en stigning i brandstiftelse og andre alvorlige forhold, som bl.a. også har ledt til en akut indsats navnlig i første halvdel af 2013.
- Generelt har indsatsen været veldokumenteret. Projektforløbet har haft klare målsætninger, og KORAs følgeforskning har haft gode muligheder for at kunne bidrage til projektet.
- Målgruppens børn og unge lægger i særlig grad vægt på tre forhold i ungekoordinatorfunktionen: ungekoordinatoren skal være meget tilgængelig, ungekoordinatoren skal være meget klar i sin kommunikation, og ungekoordinatoren skal så vidt muligt behandle de unge ligeligt.
- De professionelles vurdering er, at der er behov for en koordinationsfunktion på området, da det typiske sagsforløb er præget af manglende koordination og effektivitet. Ungekoordinationsfunktionen skal baseres på en tæt kontakt til målgruppen, men ifølge de professionelle er ungekoordinatorens primære funktion ikke relationsarbejde men koordinationsarbejde.

På baggrund af analyseresultaterne anbefales følgende:

1. Ungekoordinatorens funktion skal målrettes de unges behov

2. Koordination er udfordrende og kræver ledelsesmæssig opbakning
3. Ungekoordinatorfunktionen skal forankres bedre
4. Indsatsen bør fortsat være baseret på tidlig forebyggelse *og* akut indsats
5. Indsatsen bør fortsat være baseret på en projekttankegang
6. Den fremtidige indsats bør bygges på forskning om, hvad der er evidens for

1 Indledning

Albertslund Kommune har i perioden 2010-2013 i særlig grad fokuseret på indsatsen over for tosprogede børn og unge i alderen 10-25 år, der har store problemer med kriminalitet. Denne indsats er del af en partnerskabsaftale med Integrationsministeriet om ungestrategier på det kriminalitetsforebyggende område¹.

Indsatsen har været bygget op omkring en koordinatorfunktion. Ønsket fra Albertslund Kommune med denne funktion har været at sætte effektivt ind for at begrænse ungdomskriminaliteten ved at skabe en helhedsorienteret, tværsektoriel og sammenhængende kriminalitetsforebyggende indsats over for den "hårde kerne" af tosprogede børn og unge.

Baggrunden for denne indsats er bl.a. den eksisterende forskning og udredninger på området, som viser, at alvorlig kriminalitet typisk begås af en lille gruppe af socialt belastede unge fra ressourcetsvage familier, og at man med fordel kan forebygge kriminaliteten ved en målrettet kriminalpræventiv indsats (Justitsministeriet 2009; Servicestyrelsen 2009; Bryderup 2010; Greve 2013). Generelt er kriminaliteten blandt unge faldet de seneste par årtier, men samtidig ser man en tendens til, at der er en gruppe af særligt belastede unge, som i gentagende grad begår kriminalitet, og hvor en særlig kriminalpræventiv indsats er nødvendig (Tonnesen 2004; Balvig 2006; Socialforskningsinstituttet 2011).

AKF (nu KORA) har bl.a. lavet en evaluering af det kriminalitetsforebyggende arbejde over for børn og unge i Ishøj Kommune (Mehlbye & Hjelmar 2009). Evalueringen viser, hvordan kommunen med fordel kan tilrettelægge den kriminalpræventive indsats, herunder hvordan en overordnet koordinering af aktiviteterne er særlig central.

Der er lavet flere antropologisk orienterede undersøgelser af det sociale miljø blandt kriminelle og stærkt kriminalitetstruede børn og unge (Qvortrup Jensen 2007; Klinker & Bilde 2009). Disse undersøgelser peger i særlig grad på nødvendigheden af at forstå og kende det særlige sociale miljø, som målgruppen er i, for at en målrettet indsats på området kan tilrettelægges.

For at kvalificere indsatsen over for gruppen af kriminelle og stærkt kriminalitetstruede børn og unge i Albertslund Kommune har KORA i projektperioden leveret følgeforskning til Albertslund Kommune. Resultater fra følgeforskningen er løbende blevet formidlet til kommunen og er blevet brugt af kommunen til at justere indsatsen. I følgeforskningen er der i særlig grad blevet inddraget eksisterende viden og erfaringer med koordinationsfunktionen, herunder viden fra koordinationsforskningen som bl.a. fokuserer på potentielle effekter og barrierer i forhold til koordinatorfunktionen (bl.a. Hjelmar, Marcussen & Pedersen 2011; Olsen 2011; Sørensen, Sehested & Reff 2011).

I kapitel 2 beskrives og analyseres koordinationsfunktionen i det kriminalitetsforebyggende arbejde i Albertslund Kommune. Indledningsvis præsenteres indholdet af funktionen. Derefter

¹ Se http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/850B192B-773C-4B25-A072-6E24F08676C0/0/sammendrag_af_udmoentningsplaner_for_partnerskab_om_ungestrategier_20102013_opdateret.pdf

ter præsenteres en overordnet model (forandringsteori) for funktionen, og afslutningsvis diskuteres det, i hvilken grad funktionen umiddelbart har levet op til de opstillede mål.

I kapitel 3 præsenteres den indsamlede statistik om udviklingen i kriminalitet inden for målgruppen i projektperioden. Kriminalitetsudviklingen i målgruppen har været af særlig betydning for iværksættelsen af indsatsen, og der fokuseres derfor særligt på dette forhold.

I kapitel 4 analyseres de unges syn på ungekoordinatorfunktionen. Kapitlet bygger på interview med de unge selv.

I kapitel 5 analyseres de professionelles syn på ungekoordinatorfunktionen. Analysen bygger på et fokusgruppeinterview med medarbejdere i kommunen, som har været i tæt kontakt med målgruppen af børn og unge, og som har samarbejdet med ungekoordinatoren.

I kapitel 6 fremsættes på baggrund af analyserne anbefalinger til den fremtidige indsats på området. Der peges i alt på syv anbefalinger.

2 Koordinationsfunktionen i det kriminalitetsforebyggende arbejde

2.1 Koordinationsfunktionens indhold

Formålet med ungekoordinatorfunktionen beskrives i den udmøntningsplan, der er indgået mellem Albertslund Kommune og Social- og Integrationsministeriet:

Formålet med ungekoordinatoren er dels at arbejde på individniveau og sørge for, at den unge kommer derhen, hvor det er hensigtsmæssigt og dels at arbejde i helikopterperspektiv med det formål at afdække, opbygge og smidiggøre eksisterende samarbejdsformer mellem de involverede aktører.

Fokus har altså været på, hvordan man via nye måder at koordinere arbejdet på kan forebygge kriminalitet blandt udsatte børn og unge. Ungekoordinatoren har både skullet være koordinerende kontaktperson for de unge og koordinator af andre fagfolks arbejde med de unge.

Ungekoordinatorens konkrete arbejdsopgaver har været at:

- bidrage til, at der bliver udarbejdet handleplan med ansvarsfordeling for samarbejdet mellem de instanser, der omgiver den unge, hvor en sådan ikke allerede foreligger
- fremlægge forslag til nye og varige samarbejdsstrukturer og metoder, der også kan afprøves undervejs i projektperioden
- bidrage til forventningsafstemning mellem den involverede målgruppe og de kommunale parter
- koordinere indsatsen over for den identificerede målgruppe i hele projektperioden på individniveau
- have en brobyggende funktion mellem de professionelle aktører på området samt mellem de unge og systemet
- beskrive sagsgange, der også gælder, når de unge er over 18 år, herunder sagsgange, der angår samarbejde med politi, kriminalforsorg, boligselskaber mv.

2.2 Forandringsteorien

I KORAs følgeforskning er der bl.a. blevet fokuseret på den eksisterende viden om effekten af kriminalitetsforebyggende arbejde over for børn og unge, særligt tosprogede børn og unge, og hvordan denne viden kan bringes i anvendelse i Albertslund Kommune. Hvad er der dokumentation for, som virker i forhold til målgruppen, og er indsatsen i Albertslund Kommune tilrettelagt i forhold til denne viden?

Konkret er der blevet arbejdet med at præcisere forandringsteorien i forhold til indsatsen over for målgruppen af kriminelle og stærkt kriminalitetstruede børn og unge i Albertslund

Kommune (se bilag 1). KORAs vurdering var, at dette kunne styrke det teoretiske og videnskæssige grundlag for indsatsen og kunne fokusere indsatsen på de elementer, som der er dokumentation for, har en effekt.

Forandringsteorien er en illustration af de begrundede forestillinger man har om, hvorfor en given indsats antages at virke i forhold til en given målgruppe. Det fremgår af forandrings-teorien, at indsatsen over for de særligt udsatte børn og unge i Albertslund Kommune antages at lede til nogle konkrete output eller resultater, som så på kort sigt (2012) og på lidt længere sigt (2013) vil have målbare effekter i forhold til målgruppen. Effekterne er operationaliseret, så det er muligt at måle, om man når de tilsigtede effekter i henholdsvis 2012 og 2013.

I forandringsteorien indgår også teori i form af de grundlæggende antagelser om årsags-virkningsforhold, der ligger bag opstillingen af modellen. Denne teori indeholder begrundelser for de antagelser, man har om, at de pågældende aktiviteter leder til givne resultater, der har både kortsigtede og langsigtede effekter for målgruppen.

Teorien bag forandringsteorien indeholder følgende elementer:

- Empowerment. Denne forskning viser, hvordan en konstruktiv inddragelse af de unge selv i processen modvirker afmagt og giver de unge forøgede ressourcer (Jespersen & Sivertsen 2005).
- Et kognitiv-behavioristisk perspektiv (fx cost-benefit-betragtninger fra den enkelte unge, en exitmulighed). Denne forskning har vist, at unge i målgruppen reagerer positivt på konkrete handlemuligheder i forhold til beskæftigelse og uddannelse (Andrews og Bonta 2006).
- Teori om koordination og værdien af en tovholderfunktion i forhold til at samordne indsatsen over for de unge. Denne forskning viser værdien af at gøre den offentlige indsats over for de unge så forståelig og personlig som mulig (Mehlbye & Hjelmar 2009; Sørensen, Sehested & Reff 2011).
- En anerkendende pædagogisk tilgang – relationsarbejde, opbygning af tillid. Denne forskning viser, at de unge reagerer positivt på en ligeværdig form for kontakt i forhold til de kommunalt ansatte (Justitsministeriet 2009; Bryderup 2010).
- Mentorrolle. Denne forskning viser, hvordan en positiv rollemodel (tålmodig, lyttende, åben) kan give de unge i målgruppen realistiske billeder af et liv uden kriminalitet (Tonnesen 2004; Sundhedsstyrelsen 2010).
- Teorier om stigmatisering og afstigmatisering af især unge med indvandrerbaggrund. Denne forskning viser, at unge i målgruppen har gavn af at identificere sig med andre unge i uddannelse og beskæftigelse (Qvotrup Jensen 2007, 2009).
- Teorier om identitetsarbejde – opbygning af unges identitet. Denne forskning viser, hvordan unge i målgruppen identificerer sig med risikomiljøer, og at et identitetsarbejde kan ændre deres værdier på området (Balvig 2006; Klinker & Bilde 2009; Qvotrup Jensen 2007).

2.3 Målopfyldelse

Ungekoordinatoren har opnået kontakt til 26 ud af de i alt 30 børn og unge i alderen 12-19 år, som oprindeligt blev udpeget som målgruppen for indsatsen.

En væsentlig forudsætning for ungekoordinatorens arbejde er, at der foreligger en skriftlig samtykkeerklæring fra de unge og deres familie. Denne skriftlige samtykkeerklæring blev indhentet fra 23 ud af de 26 børn og unge, som reelt udgjorde målgruppen.

Ungekoordinatoren har gennemført en lang række aktiviteter for at støtte målgruppen:

- Afholdt arbejds møder, netværks møder og familierådslagninger omhandlende de konkrete unge på kryds og tværs af den kommunale institution.
- Udviklet metodekatalog indeholdende anonymiserede cases, konklusioner og forslag til nye sags gange samt metoder.
- Afholdt oplæg for medarbejderne på Albertslund Bibliotek omkring ungegruppen i Albertslund.
- Deltaget ved Mandags møderne i kommunen.
- Deltaget og rådgivet ved flere retsmøder, møder med advokater og kontakt til politiet.

Et væsentligt resultat af ungekoordinatorens arbejde har været udarbejdelsen af individuelle handlingsplaner. Der er udarbejdet 23 individuelle handleplaner, altså for alle børn og unge, som udgør målgruppen.

Et andet væsentligt resultat af ungekoordinatorens arbejde er udviklingen af et samarbejde med Albertslund Jobcenter omkring fritidsjob til de skrøbeligste unge, herunder produktionen af en folder til Jobcenterets virksomhedsmappe.

Konkret har ungekoordinatoren medvirket til, at der er blevet etableret 17 praktikpladser for målgruppens børn og unge, hvilket har ført til otte job. Ydermere er der blevet etableret en læreplads, en aftale om læreplads efter afsluttet 10. klasse og to elevpladser (EGU).

3 Udviklingen i kriminaliteten i projektperioden

Et af de primære formål med koordinatorindsatsen i Albertslund Kommune var at sænke kriminaliteten i målgruppen. Den specifikke målsætning var, at indsatsen skulle lede frem til et fald i den registrerede kriminalitet på 25 % inden for målgruppen (se bilag 1).

Albertslund Kommune har indsamlet statistiske oplysninger fra politiet om udviklingen i kriminaliteten og videreleveret disse oplysninger til KORA. Den følgende opgørelse bygger på disse oplysninger.

Der har været en del udskiftninger og revideringer af den liste af børn og unge, som udgjorde målgruppen for indsatsen. I alt 15 børn og unge har været gennemgående i løbet af projektperioden, og det er disse 15 børn og unge, som er udgangspunktet for opgørelsen af udviklingen i kriminaliteten i projektperioden.

Der er valgt at tage udgangspunkt i sigtelser. Der er taget udgangspunkt i to perioder af hver ca. et års varighed. Første periode går fra 19.9.2009 til 19.10.2010 (13 måneder). Anden periode går fra 24.6.2012 til 24.6.2013 (12 måneder). De lange perioder er valgt for at undgå tilfældigheder, der ellers kan forstyrre det overordnede billede.

Tabel 3.1 Udviklingen i antallet af sigtelser inden for målgruppen*

Type	September 2009-oktober 2010	Juni 2012-juni 2013
Vold	11	2
Våbenlov	3	1
Røveri	1	2
Knallertkørsel	1	-
Brandstiftelse	-	3
Fyrværkeri	-	2
Hærværk	-	2
Lov om euforiserende stoffer	-	1
Jernbaneloven	-	1
Indsmugling af mobil	-	1
Offentlig uorden	-	1
Hindring for politiet	-	1
Gået over for rødt	-	1
Hastighed	-	1
Sikkerhedssele	-	1
Sigtelser i alt	16	20
Antal personer sigtet i alt	6	9
Sammenfald	2 personer stod for 12 sigtelser	2 personer stod for 12 sigtelser

* Opgørelsen er baseret på 15 børn og unge, som har været med i hele projektperioden 2010-2013.

Som det fremgår af tabel 3.1, er der sket en stigning i antallet af sigtelser fra 16 sigtelser i første periode til 20 sigtelser i anden periode. Det fremgår også af tabel 3.1, at der er rejst betydeligt færre sigtelser for vold og våbenbesiddelse i slutningen af projektførelsen. Stigningen i antallet af sigtelser er altså overordnet et udtryk for, at der er rejst flere sigtelser af mindre alvorlig karakter såsom overtrædelser af færdselsloven – mens der er sket et fald i sigtelser af alvorlig karakter.

Det ses dog også, at der er rejst i alt fem sigtelser i slutningen af projektperioden i forhold til brandstiftelse og hærværk, som begge har en alvorlig karakter. Dette er bl.a. en følge af en lang periode på ca. syv måneder i 2012-2013 med mange påsatte brande i Albertslund. Politiet har i store dele af perioden haft en kraftig øgning i patruljeringen i og omkring centrum i byen som følge af disse brande, og det har bl.a. ført til flere sigtelser for brandstiftelse og hærværk.

Alt i alt må man dog karakterisere udviklingen i kriminaliteten inden for målgruppen som forholdsvis positiv i forhold til, hvad forventningen til kriminalitetsudviklingen var, før indsatsen blev iværksat i 2010. Forventningen var, at kriminalitetsudviklingen ville være mere negativ, end tilfældet har været, og det er der primært to grunde til.

Den første grund er, at målgruppen blev udvalgt på baggrund af den udprægede bekymring, der herskede omkring dem hver især. Alle i gruppen havde enten begået mindst en kriminel handling, eller havde nære relationer med nogle, der havde begået kriminalitet. Set i det lys er det forholdsvis positivt, at eksempelvis ikke flere end ni ud af 15 unge er blevet sigtet inden for det seneste år, og at det kun i de færreste tilfælde har været sigtelser af meget alvorlig karakter.

Den anden grund er, at gennemsnitsalderen er steget i målgruppen, og dette forhold vil typisk påvirke hyppigheden i kriminelle handlinger. Unge i målgruppen vil typisk begå kriminalitet, når de er 17-20 år, end når de er 15-16 år (Balvig, Holmberg & Sørensen 2005; Justitsministeriet 2012).

Endelig bør man være opmærksom på, at der er en lang række forhold, som kan have påvirket kriminalitetsudviklingen inden for målgruppen, så man kan ikke entydigt tilskrive udviklingen den indsats, som kommunen har gjort i form af en koordinatorindsats.

På baggrund af eksisterende viden om virkningen af kriminalpræventive indsatser, kan det dog anses for overvejende sandsynligt, at indsatsen eller dele af indsatsen har haft en effekt på kriminalitetsudviklingen i målgruppen. Dertil kommer, at udsagn fra de unge selv (se kapitel 4) peger i retning af, at dele af indsatsen har haft en positiv virkning på forebyggelsen af kriminalitet, herunder koordinatorens hjælp med uddannelse og arbejde for flere af de involverede.

4 De unges syn på koordinationsfunktionen

Analysen bygger på interview med to unge fra målgruppen af kriminalitetstruede unge, der indgår i Partnerskabsprojektet. Der er dermed tale om et meget begrænset udsnit af erfaringer fra målgruppen, og resultaterne fra undersøgelsen skal derfor tolkes med forsigtighed.

De to unge er blevet udvalgt af kommunen. Der er i udvælgelsen blevet lagt vægt på, at de er forholdsvis velformulerede og dermed i stand til i en interviewsituation at videregive erfaringer fra målgruppen om den kommunale indsats. Samtidig er der lagt vægt på, at de unge har modtaget en mærkbar indsats fra kommunen og dermed er i stand til at vurdere denne indsats.

Interviewet foregik på rådhuset i slutningen af 2012 og blev afviklet i en afslappet atmosfære. Der blev i orienteringen til de unge før selve interviewet lagt vægt på, at det var vigtigt med en åben og ærlig kommunikation under interviewet. Samtidig blev det før interviewet oplyst, at de unge ikke ville blive citeret med navns nævnelse i dette notat.

Interviewet foregik som et duo-interview (mindre gruppeinterview). De to unge havde ikke tæt kontakt i det daglige, og de var begge selvstændige og i stand til at holde fast i deres egne synspunkter uden at blive meget influeret af andre synspunkter, der kom frem under interviewet. Interviewet fulgte en semistrukeret interviewguide. Under selve interviewet fulgtes de overordnede temaer, men der blev lagt vægt på at skabe en naturlig samtalsituation, hvilket betød, at de enkelte spørgsmål under hvert tema i flere tilfælde blev formuleret anderledes.

Der blev i interviewet lagt vægt på, at interviewet skulle have en slags "tragt-struktur". Hermed menes, at interviewet startede med det overordnede omkring målgruppen selv og deres behov, før man i den sidste del af interviewet fokuserede på kommunal støtte, herunder den specifikke indsats under Partnerskabsaftalen rettet mod målgruppen (Bryderup 2010). Interviewet blev optaget på diktafon og er efterfølgende blevet transskriberet.

4.1 Karakteristik af de unge

Målgruppen udgøres af tosprogede børn og unge, der er marginaliseret eller i stor risiko for at blive det, og som har påkaldt sig særlig stor opmærksomhed fra kommunen, politiet m.m. Gruppen er karakteriseret af unge med lavt selvværd, en udadreagerende adfærd, fravær fra skolen og få ressourcer hjemmefra. Samtidig ses det, at de unge typisk hænger ud på gaden og i mange tilfælde har været involveret i forskellige kriminelle aktiviteter (fx indbrud, lettere vold, gadeuorden).

De to unge, der indgik i interviewet, passede overordnet på denne målgruppebeskrivelse. De to unge var mænd i 17-18-årsalderen, der har indgået i projektet siden projektets start primo 2011.

Det fremgik, at begge unge var kommet meget i klubben Frihjulet, og at den ene stadig opholdt sig meget i klubben (interviewperson A). A var sygemeldt fra sin læreplads og havde derfor ikke meget at lave for tiden:

A: Hvad jeg laver i Frihjulet? Jeg spiller tiden. Der er ikke så meget andet at lave i fritiden... Der er mine venner og bekendte...

Grunden til den unges sygemelding var, ifølge den unge selv, at han ikke var blevet behandlet ordentligt på sin læreplads:

A: Min læreplads er gået i smadder. De har taget røven på mig. Jeg startede for 15-16 måneder siden. Det var ok i starten. De er nærige – giver ikke feriepenge og behandler ikke en ordentligt. Så vi har kørt fagforeningen henover. Jeg er sygemeldt nu – med dårlig ryg. Så jeg skal finde noget andet.

Den anden unge, der indgik i interviewet (interviewperson B), kom ikke så meget mere nede i Frihjulet:

B: Jeg kommer ikke så meget dernede i Frihjulet. Jeg har ikke så meget tid mere. Jeg arbejder i en sandwichbar. Jeg vil gerne holde mig væk fra det sted og lignende steder. Jeg vil gerne have en uddannelse som pædagog.

I øjeblikket var B, efter eget udsagn, i en slags venteposition:

Når jeg bliver 18 år, vil jeg smide nogle ansøgninger ind som pædagogmedhjælper. Derfra vil jeg tage pædagoguddannelsen.

Den unge udtrykte imidlertid tvivl om det realistiske i denne plan. Han manglede flere fag fra folkeskolen, og han var også i tvivl om, hvorvidt han kunne finde arbejde som pædagogmedhjælper. Han var meget træt af at sidde på skolebænken og kunne i øjeblikket ikke overskue et uddannelsesforløb af længere varighed:

Jeg har svært ved at koncentrere mig om skolen. Bare det at sidde og høre en lærer snakke og snakke...

Samtidig fremgik det også af interviewet, at de unge (særligt A) følte sig marginaliseret og generelt udsat for diskrimination. Det er et forhold, som i litteraturen er blevet fremhævet som særligt væsentligt i forhold til oplevelsen af ens egen position og ens selvværd (Qvotrup Jensen 2007; Qvotrup Jensen 2009):

A: Politiet chikanerer os i det daglige. Der har været noget ballade og brandstiftelse. Det er især indvandrere. Vi stod og spiste noget mad ved en kiosk. Politiet bad os gå væk, da vi stod og kiggede. Danskerne fik ikke noget at vide. Vi bliver stoppet hver dag. De tager vores navne. Vi er også blevet udsat for vold. De har slået et par stykker af os. Det kan ikke bevises... Vi har snakket med nogle medarbejdere fra klubben, men de siger, at det ikke nytter noget.

Det fremgik også af interviewet, at A oplevede en diskrimination på arbejdsmarkedet:

A: Unge skal tage sig en uddannelse... men det er næsten umuligt at finde en læ-replads. Jeg har søgt 200 steder. Jeg fik svar fra fire steder, og de sagde, at de ikke kunne bruge nogen. Jeg har været i Vestsjælland og alle mulige steder, jeg var parat til det hele. Det er ekstra svært, når man er indvandrere.

4.2 De unges ønsker og behov

I forbindelse med følgeforskningen er der blevet opstillet en forandringsteori (se bilag 1). Denne forandringsteori anskueliggør, hvordan man fra kommunens side forestiller sig at nå fra de konkrete iværksatte aktiviteter til de opstillede slutmål for projektet. Slutmålene for projektet er – ud over en større grad af brobygning og tværgående fokus inden for kommunen – at de unge opnår regulær beskæftigelse, og at der sker et fald i kriminaliteten.

I interviewet blev der spurgt ind til de unges ønsker for fremtiden.

Interviewer: Hvor kunne I godt tænke jer at være om fem år?

A: Om fem år er jeg uddannet mekaniker, måske har jeg fået noget familie, bor i Albertslund...

B: Om fem år håber jeg, at jeg er i gang med uddannelsen som pædagog. Og at jeg arbejder med små børn...

Det fremgår, at begge unge har et ønske om at få regulær beskæftigelse og kunne klare sig selv. Samtidig ses også tegn på, at de unge ønsker at få "et normalt liv" med familie og et tilhørsforhold til lokalsamfundet (fortsat bo i Albertslund).

Det fremgår altså, at begge unge har en motivation om at nå projektets slutmål for målgruppen: at komme i regulær beskæftigelse og undgå kriminalitet.

Samtidig ses det af interviewene (særligt A), at det er vigtigt for de unge, at de oplever, at det er dem selv, som gør en indsats – og at det ikke blot er kommunen, som gør indsatsen for dem.

A: I forhold til før projektet startede er jeg kommet tættere på mine mål ... det er på grund af mig selv. Jeg har gjort en indsats for at nå derhen, hvor jeg gerne vil. Jeg er meget viljestærk... Jeg giver ikke op, man skal kæmpe for det.

4.3 Vurdering af den kommunale indsats

Partnerskabsprojektet, delprojekt 1, søger gennem en ungekoordinators indsats at skabe en koordineret og målrettet indsats for de kriminalitetstruede børn og unge.

I litteraturen peges i særlig grad på vigtigheden af den helhedsorienterede, tværsektorielle og sammenhængende kriminalitetsforebyggende indsats, hvis man for alvor ønsker at sætte effektivt ind for at begrænse ungdomskriminaliteten (Justitsministeriet 2009; Qvotrup Jensen 2007). Der er dog stadig et begrænset dokumentationsgrundlag i forhold til at vur-

dere, hvordan en sådan indsats mere konkret skal tilrettelægges (Balvig & Kyvsgaard 2011; Bryderup 2010).

I Albertslund Kommune har man valgt at knytte indsatsen tæt til en ungekoordinator. Samtidig har man valgt at arbejde med en specificeret gruppe af udvalgte unge, som fastholdes gennem hele projektforsløbet 2011-2013.

Generelt omkring kommunal støtte

Det fremgår af interviewene, at de unge oplever, at de har brug for støtte fra kommunen for at nå deres mål. B fremhæver særligt en kommunal støtte i forhold til at få adgang til arbejdsmarkedet:

B: Det hjælper, at der er en fra kommunen, som hjælper en og anbefaler en. Hvis de siger, at de kender en. Det er bedre, end man selv går derned. Når kommunen står bag en, så vil de gerne give én en chance. Det er et bonuspoint, som man får.

A fremhæver særligt klubbens betydning i dagligdagen og betydningen af en årelang tilknytning til især en pædagog i klubben:

A: I det hele taget – hvis klubben ikke havde været der, så var jeg ikke nået så langt, som jeg er i dag. De har været der meget og støttet en, hvordan man kommer videre i livet med uddannelse og på alle mulige andre områder. Man står ikke bare ude på gaden...

A: Medarbejder X fra Frihjulet har støttet mig rigtig meget. Han har altid været der for mig, lige siden jeg har været en lille knægt, 9-10 år. Han har hjulpet mig med skole, eller hvis jeg har haft svært ved et eller andet... Han har rådgivet og vejledt mig – hvilke muligheder der er i forskellige ting. Han gør meget for de unge...

Specifikt omkring ungekoordinatorens funktion

Det bliver fremhævet som positivt af de unge selv, at ungekoordinatoren (U) søger at hjælpe og støtte de unge med de løbende problemer:

B: U har hjulpet mig med rigtig meget. Så meget som han kan. Han prøver så godt, som han kan.

Tilgængeligheden til ungekoordinatoren bliver fremhævet som særlig vigtig af de unge. Problemerne bliver oplevet som presserende, og der er blandt de unge typisk et behov for at få fat i ungekoordinatoren så hurtigt som muligt, så han kan hjælpe med at få problemerne løst. En af de unge har en positiv opfattelse af ungekoordinatorens tilgængelighed:

B: Når jeg skal have fat i U, så ringer jeg til ham. Hvis han ikke tager telefonen, så smider jeg en besked til ham, og så ringer han til mig. Hvis det er om dagen, så ringer han tilbage max en time efter. Hvis det er om aftenen, så ringer han næste dag.

B: Jeg synes, at det er godt, at når man ringer til U, så er han der. Hvis jeg fx siger til ham, at jeg har et problem med skolen, og spørger om han ikke lige kan komme og hjælpe mig, så har han sagt ja. Han finder en så hurtig som mulig tid. Jeg var ved at blive smidt ud af Det 10. element, og der hjalp han mig.

Den anden unge havde en mere negativ opfattelse af ungekoordinatorens tilgængelighed:

A: Når man ringer til ham, så har han ikke tid. Så er han i gang med at passe børn og alt muligt mærkeligt noget... Det er heller ikke altid, at han ringer tilbage. Jeg har prøvet, at der er gået to uger, før han har ringet tilbage.

De unge giver i interviewene udtryk for et stærkt ønske om at blive behandlet ligeligt, og de reagerer stærkt, hvis de fornemmer en form for forskelsbehandling. I forhold til ungekoordinatoren oplevede især en af de unge, at ungekoordinatoren ikke behandlede de unge helt ligeligt. I det følgende citat refereres til ungekoordinatorens mulighed for at støtte de unge økonomisk med transport, arbejdstøj og lignende:

A: Der er andre, som han har hjulpet med transport, selv om de bare arbejder i Rødovre eller Glostrup. Hvorfor betaler han til dem og ikke til mig? Fx er der nogle, der stadig går i folkeskole, som skal i praktik, og så betaler han transport, og så køber han sikkerhedssko og arbejdstøj til dem. Jeg har fået sikkerhedssko i starten, men de er 15 måneder gamle nu, og U gider ikke betale. Og mit arbejdstøj er helt hullet, det vil han heller ikke betale. Og det er mig, der er i gang med en uddannelse og arbejder otte timer om dagen og har brug for det. Så hvorfor betaler han til elever, der skal i praktik mandag og tirsdag nogle timer – og ikke til mig? Sådan nogle ting er dårlige.

Ungekoordinatoren er blevet konfronteret med denne kritik, og han har efter de unges udsagn forklaret, at de unges behov er forskellige, og man derfor ikke kan give alle de unge fuldstændigt det samme. Dette argument bliver dog ikke fuldstændig godtaget – særligt ikke af A:

A: Og så kan han gøre noget for den ene i Partnerskabsaftalen, og så kan han ikke gøre noget for den anden. Han siger, at folk er forskellige. Men det synes jeg er forkert at sige på den måde.

Det bliver også trukket frem af de unge, at man kan presse ungekoordinatoren til at få nogle fordele frem for de andre unge i partnerskabsaftalen, og dermed behandles de unge ikke ens:

B: Hvis man siger til U: jeg skal ud og arbejde, og jeg har brug for noget tøj. Så siger han nej, det er der ikke penge til. Hvis man så bliver sur og siger, så vil jeg gerne ud af projektet, så skifter han mening og siger ok: "Kom, vi skal nok finde en løsning på det..." Så gør han det, efter at man bliver sur.

Et andet væsentligt forhold for de unge, ifølge interviewene, er, at man skal holde, hvad man lover. Man skal være helt og fuldt til at stole på. I forhold til ungekoordinatoren bliver dette trukket frem – særligt af A:

A: Der har været nogle episoder, hvor U lover folk nogle ting, og så holder han ikke, hvad han har lovet. Så sker det ikke på grund af et eller andet.

A: Der var et tidspunkt, hvor han havde kontor i Frihjulet, og så sagde han, at vi bare skulle komme op i klubben, hvis vi havde brug for ham. Når vi så kom op i klubben, så var han der ikke.

Der er et begrænset og fast antal unge, som ungekoordinatoren skal tage sig af, og de unge kender hinanden på kryds og tværs. Denne konstruktion betyder, at projektet er sårbart i forhold til den stemning, der kan brede sig blandt de unge omkring ungekoordinatoren. Hvis nogle af de toneangivende unge i projektet ser sig sure på ungekoordinatoren – og det gælder fx A – så kan det have konsekvenser for hele projektet.

5 De professionelles syn på koordinationsfunktionen

Analysen bygger på et fokusgruppeinterview med repræsentanter for de medarbejdergrupper i Albertslund Kommune, som har været involveret i arbejdet med ungekoordinatoren og målgruppen af kriminalitetstruede unge, der indgår i Partnerskabsprojektet. Medarbejderne er blevet udvalgt af kommunen i samarbejde med forskeren bag undersøgelsen. Følgende typer af medarbejdere indgik i fokusgruppen: gadeplansmedarbejder, klubmedarbejder, skoleleder, biblioteksmedarbejder, boligforeningsmedarbejder og familieafsnit.

Interviewet foregik på rådhuset i begyndelsen af 2013. Interviewet fulgte en semistruktureret interviewguide. Under selve interviewet fulgte de overordnede temaer, men der blev lagt vægt på at skabe en naturlig samtalsituation, hvilket betød, at de enkelte spørgsmål under hvert tema i flere tilfælde blev formuleret anderledes. Interviewet blev optaget på diktafon og er efterfølgende blevet transskriberet i en kondenseret form.

5.1 Det gode sagsforløb

I forhold til den ordinære indsats i det kommunale system over for kriminalitetstruede unge har et mål med ungekoordinatorfunktionen været, at ungekoordinatoren i højere grad skulle kunne yde en mere øjeblikkelig, fleksibel og helhedsorienteret indsats. Diskussionen af dette forhold tog udgangspunkt i følgende case:

En ung indblandes i et slagsmål på 10. klasses skolen i Albertslund og bortvises fra skolen.

I den ordinære indsats ville forløbet i sagsgangen typisk være følgende:

1. Skolen underretter den unges forældre, UU-vejlederen samt eventuelt Familieafsnittet og politiet
2. Den unge og dennes forældre mødes med skoleledelsen vedr. bortvisningssamtale
3. Hvis den unge i forvejen har en kontaktperson i Familieafsnittet, indkalder kontaktpersonen den unge til samtale
4. Hvis den unge *ikke* i forvejen har en kontaktperson, kan Familieafsnittet vælge at indkalde den unge og familien til en samtale med en sagsbehandler i Familieafsnittet
5. UU-vejlederen får den unge som "sag" og skal finde et nyt uddannelses tilbud sammen med den unge inden for 14 dage
6. Den unge mødes med UU-vejleder vedrørende nyt uddannelses tilbud
7. Den unge og dennes familie afholder evt. møde med familieafsnittet
8. UU-vejlederen indskrives den unge i et nyt uddannelses tilbud fx produktionsskolen i Glostrup
9. Den unge starter i det nyt uddannelses tilbud
10. Hvis familieafsnittet vurderer, at der er anledning til bekymring i hjemmet, iværksættes §50
11. Hvis familieafsnittet vurderer, at den unge har behov for ekstra støtte, iværksættes §52

Spørgsmålet er, om ungekoordinationsfunktionen har ført til en anden type af sagsforløb, som i højere grad var karakteriseret af helhedsorientering og fleksibilitet. I ungekoordinationsindsatsen har det været tilstræbt, at sagsgangen var følgende:

1. Ungekoordinator kontaktes af skoleleder/lærer angående voldsepisoden. Skolelederen ved, at ungekoordinator kan kontaktes, når der er tale om kriminalitetstruede unge
2. Ungekoordinator mødes med den unge samme dag, som voldsepisoden er sket
3. Ungekoordinator taler med forældrene til den unge og opnår (eller har) samtykke til at måtte handle sammen med den unge
4. Ungekoordinator deltager i bortvisningssamtale med deltagelse af den unge, forældrene og skoleledelsen
5. Ungekoordinator samarbejder med UU-vejleder og aftaler plan om, at den unge skal starte på 10. klasses skole i Glostrup
6. Ungekoordinator deltager i mødet med 10. klasses skole i Glostrup, og ungekoordinator "siger god for" den unge over for skolen
7. Den unge starter på den nye 10. klasses skole
8. Ungekoordinator kontakter og underretter evt. relevant kontaktperson eller sagsbehandler i Familieafsnittet
9. Ungekoordinator følger op på den unge og fastholder den unge i ny 10. klasses skole

Deltagerne i fokusgruppen gav udtryk for, at en sagsgang som refereret ovenfor var en type af sagsgang, som de også havde oplevet i forbindelse med ungekoordinatorens arbejde. Det blev opfattet som positivt, at ungekoordinatoren havde været medvirkende til at skabe et mere enkelt og smidigt sagsforløb med færre møder, end tilfældet typisk ville være. Det blev også bemærket, at der ikke i samme grad som tidligere er nogle, som er forsvundet "ned i et sort hul".

Det blev fremhævet, at ungekoordinatoren har en væsentlig funktion i forhold til at være en gennemgående person, som binder forløbet sammen og får samlet relevante nøglepersoner og lavet relevante aftaler så hurtigt som muligt. Ungekoordinatoren har tiden, ressourcerne og mulighederne for at lave effektivt sagsforløb, hvilket mange andre af nøglepersonerne omkring målgruppen ikke har i samme omfang.

5.2 Tværsektorielt samarbejde

Problemet med det tværsektorielle samarbejde er, at der ofte ikke er ressourcer og vilje nok til at få samarbejdet til reelt at fungere:

Ofte kan der godt gå 1½-2 måneder, før man får et møde i kalenderen med alle de relevante fagpersoner. Det er alt for lang tid. Problemet er, at der er en silo-tænkning, og det er svært at gå på tværs af systemerne.

Det frustrerer de unge. Hvad sagde den, og hvad sagde den? De unge efterlyser en voksen, som ved, hvad de forskellige har sagt... Der skal være nogen, som har ansvaret for en sådan koordinationsopgave.

Det blev fremhævet i fokusgruppen, at ungekoordinatoren som primær opgave har at skabe et mere velfungerende tværsektorielt samarbejde omkring de unge, og at det er en væsentlig opgave, fordi der ikke umiddelbart er andre, som løfter den opgave:

De unge, de shopper tit rundt i kommunen, og den ene i kommunen ved ikke, hvad den anden laver eller har tilbudt den unge. Det er vigtigt at holde fast i den unge og arbejde lidt ekstra for at få skabt en sammenhæng i indsatsen. Man tror bare altid, at det er en anden, som gør det, så tit sker der ikke noget...

Man snakker tit ikke sammen. Hvem er det, som har forpligtelsen til at løfte røret og få fat i nogle af de andre professionelle omkring den unge? Kommunikationen er det vigtigste, men hvem har ansvaret?

Det kører tit lidt i tomgang. Tankerne er der, men der sker typisk ikke noget. Hvem er det, der tager depechen og for alvor gør noget? Typisk er det uklart, hvem det er, som skal gøre noget af det ekstra, der skal til...

De professionelle i kommunen vil typisk meget gerne indgå i et tværsektorielt samarbejde. Der er gerne en positiv vilje, så derfor opfattes det også som positivt, at der er en person, som tager initiativ til samarbejdet. Derudover fremhæves det også som positivt, at der er en person, som er vedholdende og holder fast i det tværgående samarbejde.

5.3 De væsentlige elementer i en koordinatorfunktion

Et væsentligt element i arbejdet med kriminalitetstruede børn og unge er opnåelsen af troværdighed og respekt. De kriminalitetstruede børn og unge har ofte en mistillid til de repræsentanter fra kommunen, som de møder, og det er væsentligt at overkomme den barriere, hvis man som professionel vil støtte de unge.

Det blev fremhævet, at ungekoordinatoren havde haft meget gavn af, at han blev introduceret til de unge gennem en fritidsklub, hvor børn og unge fra målgruppen tilbragte meget af deres fritid og havde gode relationer til nogle fra personalet. Som en medarbejder i fokusgruppen udtrykte det:

Troværdighed er vigtigt. Og man skal have hjertet med. Udfordringen er at være professionel og have hjertet med i arbejdet med de unge. De unge møder mange, der skælder dem ud, så det er vigtigt, at der også er nogle, der klapper dem kærligt på kinderne og skubber dem i den rigtige retning.

I starten af ungekoordinationsforløbet havde ungekoordinatoren sin faste gang i de unges foretrukne fritidsklub, og det gav en positiv og tæt kontakt til målgruppen. Der opstod imidlertid nogle problemer i forhold til denne ordning, bl.a. at ungekoordinatoren blev forvekslet med klubpersonalet, og nogle af de unge oplevede en form for forskelsbehandling, idet ungekoordinatoren kun havde ansvar for børn og unge inden for ungekoordinatorens målgruppe. Resultatet var, at ungekoordinatoren i slutningen af projektforsløbet havde fast opholdssted på rådhuset og ikke i klubben, og det gav en mindre tæt kontakt til målgruppen.

Det blev dog fremhævet som meget positivt, at ungekoordinatoren i forhold til øvrige professionelle havde en tæt kontakt til de unge samtidig med, at ungekoordinatoren havde en tæt relation til alle de professionelle omkring de unge, som er ansat forskellige steder i kommunen:

Det er som om, at der er sket meget mere med de informationer, som ungekoordinatoren er kommet med. Han har været tæt på de unge, og han har kendt alle de relevante personer omkring de unge. Det har større effekt, at der er en, som rent faktisk kender til de unge...

Et problem med ungekoordinatorens funktion har været, at ungekoordinatoren har haft for mange unge at tage sig af i målgruppen. Samtidig har aldersspændet været stort – fra 12-20 år – og det har givet meget forskellige typer af udfordringer. Problemet med dette har været, at ungekoordinatoren har haft svært ved at skabe en tæt kontakt til alle i målgruppen og kunne støtte hver enkelt i målgruppen.

Samtidig blev det i fokusgruppen fremhævet, at relationsarbejde i ungekoordinatorfunktionen ikke skal overskygge det egentlige koordinationsarbejde. Der er mange professionelle, som laver relationsarbejde med de unge, og ungekoordinatorens primære funktion er ikke relationsarbejde men derimod koordinationsarbejde. En deltager i fokusgruppen formulerede det på følgende måde:

Ungekoordinatoren har skullet dække for mange områder. Ungekoordinatoren bør først og fremmest være en form for kommunikationsofficer eller ambassadør, der kender alle de relevante i kommunen og taler de unges sag.

En deltager i fokusgruppen fremhævede, at det har været vanskeligt for ungekoordinatoren at lave et tilfredsstillende relationsarbejde med de unge, og de unge er blevet lidt frustreret over dette.

De unge har ikke rigtig vidst, hvem de skulle gå til med deres problemer – ungekoordinatoren eller en af de andre kontaktpersoner, som de typisk har. Det har skabt frustration. Forventningerne skulle have været klarere her. Koordinationsrollen skulle have været tydeligere.

Ungekoordinatorens primære funktion er, ifølge flere deltagere i fokusgruppen, at vide, hvad der foregår i de unges liv og være kontaktperson i forhold til øvrige nøglepersoner i kommunen. En primær opgave for ungekoordinatoren er at indkalde til og være tovholder for netværksmøder, hvor alle relevante nøglepersoner samles omkring den enkelte unges sag.

Den ledelsesmæssige opbakning til ungekoordinatorfunktionen blev i fokusgruppen understreget som værende vigtig. Der bør være en bred anerkendelse af, at når ungekoordinatoren har bestemte børn og unge på en prioritetsliste, så er det en særlig væsentlig indsats, der skal iværksættes, og som alle involverede i kommunen skal bakke op omkring.

Det blev fremhævet, at en ungekoordinationsfunktion skulle afstemmes med andre koordinationsfunktioner på området, navnlig SSP-koordinationsfunktionen. Der er en høj grad af

overlap mellem disse funktioner, og der er behov for at få defineret disse funktioner lidt mere klart.

6 anbefalinger til den fremtidige indsats

I dette kapitel præsenteres anbefalingerne til den fremtidige indsats i Albertslund Kommune på baggrund af analyserne i rapporten. I alt præsenteres syv anbefalinger:

1. Ungekoordinatorens funktion skal målrettes de unges behov

Koordinatorrollen bør fokusere på de unge og deres behov for en koordinerende kontaktperson – og ikke på rollen som koordinator for andre fagfolks arbejde med de unge eller andre aspekter af koordinationsrollen. Interviewene med de unge viser, at der – set fra de unges perspektiv – kan være grund til at være særlig opmærksom på følgende forhold i ungekoordinatorens funktion:

- Ungekoordinatoren skal være meget tilgængelig. De unge har et behov for en hurtig og umiddelbar kontakt, samtidig med at de har behov for en jævnlig og forpligtende kontakt.
- Ungekoordinatoren skal være meget klar i sin kommunikation med de unge, og ungekoordinatoren skal følge op på de aftaler, der indgås med de unge. De unge har et udtalt behov for at opleve en kommunal støtteperson som pligtopfyldende – som en man kan stole på.
- Ungekoordinatoren skal så vidt muligt behandle de unge ligeligt. De unge har en udtalt retfærdighedssans, og de oplever det som en forskelsbehandling, hvis de ikke får tildelt de samme ressourcer og muligheder (fx arbejdstøj, støtte til transport) som andre i gruppen.

2. Koordination er udfordrende og kræver ledelsesmæssig opbakning

Koordination på det kriminalpræventive område er en udfordrende opgave. Det kan illustreres af følgende allegori (inspireret af Olsen 2011):

At koordinere indsatsen over for kriminalitetstruede unge kan være som at dirigere et orkester, hvor musikerne ikke er til stede på samme tid, hvor der spilles efter forskellige partiturer, og hvor musikerne er uenige om, hvilket musikstykke der skal spilles...

For at sikre den bedst mulige koordination anbefales det at styrke den ledelsesmæssige opbakning. Kun ved en stærk ledelsesmæssig opbakning har en koordinator en reel mulighed for at udøve reel koordination.

3. Ungekoordinatorfunktionen skal forankres bedre

Koordinationen af indsatsen over for tosprogede børn og unge med store problemer med kriminalitet har været bundet op omkring en enkelt person, og det gør funktionen sårbar. Ordningen er ekstrem personbåren, og der er behov for en bedre forankring af koordinationsfunktionen i kommunen, så ordningen i mindre grad hviler på en person.

Et eksempel på den nuværende ordnings sårbarhed er den stemning, der kan brede sig blandt de unge omkring ungekoordinatoren. Der er et begrænset og fast antal unge, som ungekoordinatoren skal tage sig af, og de unge kender hinanden på kryds og tværs. Denne

konstruktion betyder, at projektet er sårbart i forhold til den stemning, der kan brede sig i målgruppen i forhold til ungekoordinatoren, hvis et dominerende medlem i gruppen eksempelvis føler sig forskelsbehandlet af ungekoordinatoren i forhold til de andre og problematiserer dette over for gruppen.

4. Der bør etableres et stærkere fælles forum for at undgå overlapning af aktiviteter

Der er mange aktiviteter og indsatser i gang på det kriminalpræventive område, og det er som udgangspunkt positivt. Ulempen kan dog være, at de enkelte aktører ikke kender til hinandens aktiviteter, og der sker en overlapning af aktiviteter, som ikke er hensigtsmæssig for den enkelte unge. Eksempelvis kan en ung i målgruppen blive behandlet inden for SSP-samarbejdet, i netværksmøder mellem skole og familieafsnit, i inddragende netværksmøder, af ungerådgivere, af gadeteamet, af UU-vejleder og af boligforeningsmedarbejdere.

Der er behov for at få skabt et stærkere fælles forum, som kan udgøre en form for fælles udgangspunkt for de enkelte indsatser. En sådan centralisering kunne eksempelvis være i form af dannelsen af en stabsenhed, som er tværsektorielt organiseret og placeret uden for de enkelte sektorer.

5. Indsatsen bør fortsat baseres på tidlig forebyggelse og akut indsats

Der har især i dele af 2012 og 2013 været uro i gaderne i Albertslund, og der har været en markant borgermobilisering og en stærk pressedækning på området. Dette har skabt et øget politisk pres for at udøve en stærkere akut indsats. Denne indsats er blevet iværksat, uden at dette umiddelbart er sket på bekostning af arbejdet med tidlig forebyggelse.

Det anbefales, at indsatsen fortsat baseres både på tidlig forebyggelse og en akut indsats, når der er behov for en akut indsats. Forskning på området viser nødvendigheden af kontinuerligt at arbejde med tidlig forebyggelse, og at det er væsentligt fortsat at fokusere på denne type af arbejde selv i perioder, hvor der især er behov for en akut indsats. Arbejdet med tidlig forebyggelse indeholder bl.a. følgende elementer: Empowerment, en anerkendende pædagogisk tilgang, relationsarbejde, opbygning af tillid, mentorrolle, afstigmatisering af unge med indvandrerbaggrund og opbygning af unges positive identitet.

6. Indsatsen bør fortsat være baseret på en projekttankegang

Den præventive indsats over for gruppen af tosprogede børn og unge med store problemer med kriminalitet har været projektbaseret. Dette har indebåret, at indsatsen i høj grad har været formålsrettet, systematisk, velafgrænset og veldokumenteret.

Det anbefales, at indsatsen på området fremover skal være baseret på en sådan projekttankegang. Området er meget komplekst, og der er behov for en klar struktur og opfølgning på indsatsen for at skabe progression på området.

7. Den fremtidige indsats bør bygges på forskning om, hvad der er evidens for

Kriminalpræventive indsatser er en form for "sort hul", hvori alle mulige typer af indsatser kan legitimeres, og det kan resultere i en for bred og ufokuseret indsats. Der er derfor behov for et mere klart fokus på de indsatser, som er særligt virkningsfulde. Forskningen i

evidens på området (Balvig & Kyvsgaard 2011) viser, at der er grund til særligt at fokusere på følgende:

- Der bør fokuseres på en tidlig og intensiv indsats over for ressourcesvage familier
- Fokus bør være på førskoleprogrammer og opbygning af børns selvkontrol
- Der bør fokuseres på kognitive programmer og behandlingsprogrammer
- Fokus bør være på mentorordninger i og uden for skolen
- Situationel kriminalprævention har en effekt (skabelse af trygge rammer i byrummet)
- Den oplevede opdagelsesrisiko har en betydning for, om børn og unge begår kriminalitet.

Litteratur

- Andrews, D.A., & Bonta, J. (2006). *The psychology of criminal conduct* (4th ed.). Newark, NJ: LexisNexis/ Matthew Bender.
- Balvig, F. (2006): *Den ungdom!* Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, F. & B. Kyvsgaard (2011): Kriminologi og evidensbaseret forskning. *Samfundsøkonomen* 1:25-30.
- Balvig, F.; L. Holmberg & A.-S. Sørensen (2005): *Ringstedforsøget. Livsstil og forebyggelse i lokalsamfundet*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Bryderup, I. (2010): *Ungdomskriminalitet, socialpolitik og socialpædagogik – biografiske interview med unge om straf og behandling*. Forlaget Klim.
- Greve, M.F. (2013): Forebyggelse af ungdomskriminalitet. *EvalueringsNyt* 29(maj 2013).
- Hjelmar, U.; M. Marcussen & L.H. Pedersen (2011): Koordinationens koordinater. *Samfundsøkonomen* 6(2011).
- Jespersen, C. & M.B. Sivertsen (2005): *Unge sociale problemer – en forskningsoversigt*. SFI.
- Justitsministeriet (2009): *Ungdomskommissionens betænkning – Indsatsen mod ungdomskriminalitet*. København.
- Justitsministeriet (2012): *Udviklingen i omfang og art af ungdomskriminalitet 2002-2011*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Klinker, S. & M. Bilde (2009): *Gadens koder*. Københavns Universitet.
- Mehlbye, J. & U. Hjelmar (2009): *Det kriminalitetsforebyggende arbejde i Ishøj Kommune*. København: AKF.
- Olsen, L. (2011): Koordination: Specialfunktion eller integration? *Samfundsøkonomen* 2011(6):21-26.
- Qvortrup Jensen, S. (2007): *Fremmed, farlig og fræk*. Aalborg Universitet.
- Qvortrup Jensen, S. (2009): Er det noget med bander? – om modstand, andenhed og positioner i et sociologisk feltarbejde. *Dansk Sociologi* 20(1):45-63.
- Servicestyrelsen (2009): *Kriminalitetsforebyggelse over for børn og unge under 15 år med anden etnisk baggrund end dansk*.
- Socialforskningsinstituttet (2011): *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge*. København.

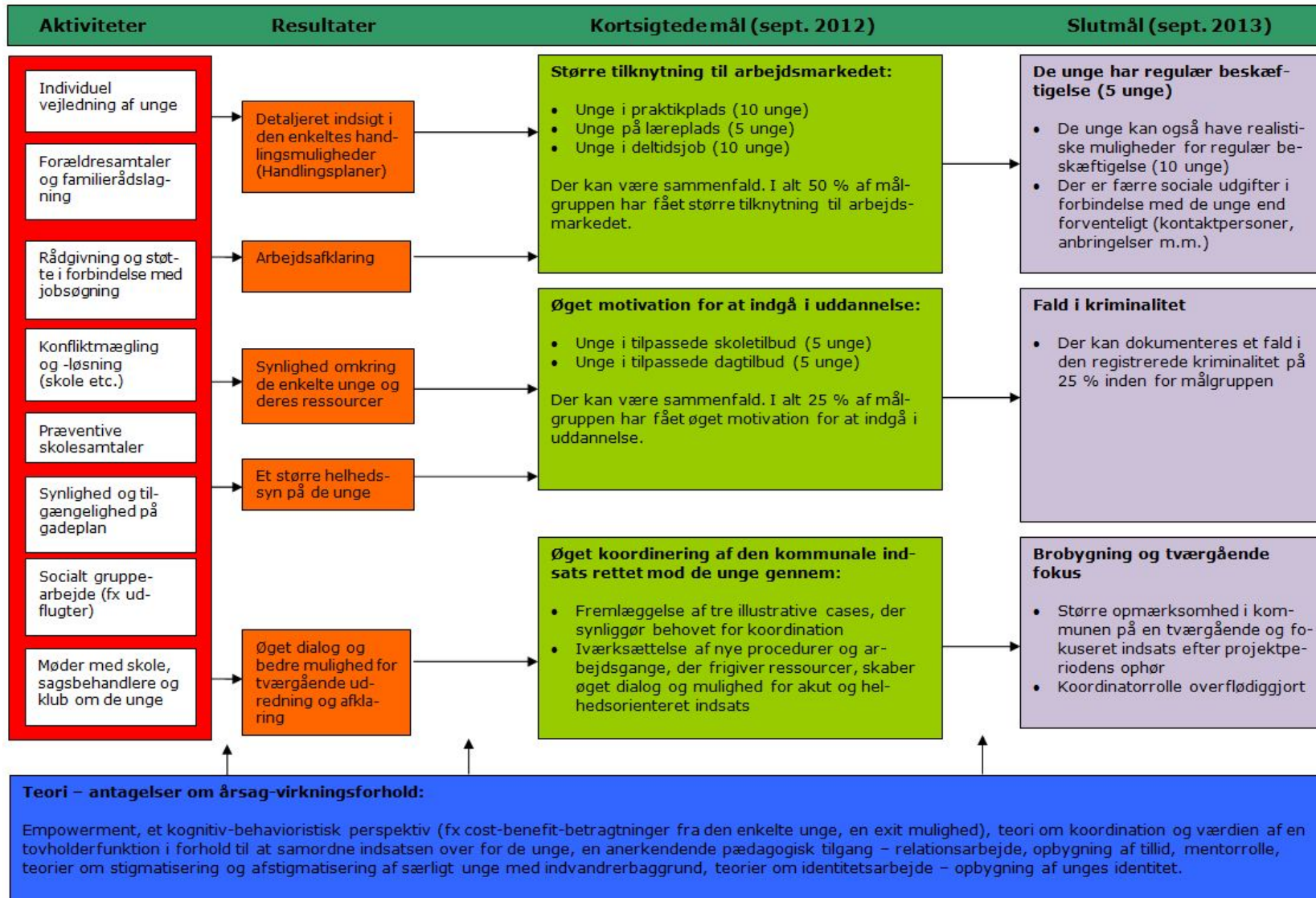
Sundhedsstyrelsen (2010): *Implementeringsforskning om forebyggelse – en baggrundsrapport.*

Sørensen, E.; K. Sehested & A. Reff (2011): *Offentlig styring som pluricentrisk koordinati-
on.* DJØF Forlaget.

Tonnesen, M. (2004): *Med henblik på etniske unges overkriminalitet.* Videnscenter for In-
tegration.

Bilag 1: Forandringsteori

Forandringsteori for det kriminalitetsforebyggende arbejde over for gruppen af særligt udsatte børn og unge, Albertslund Kommune, 2011-2013

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00